

vil blive nedbrudt, og hvilke skrækelige Fæer der true os, dersom vi udføre den Beslutning, vi have forkyndt. Den ærede Minister sagde, at dersom Spiren til en parlamentarisk Udvikling ikke alle- rede er kvalt af os, de 53, saa vilde den blive kvalt ved dette Strid. Jeg tillader mig, mine Herrer, dertil at bemærke, at dersom Spiren til en parlamentarisk Udvikling her i Landet er kvalt, saa er den kvalt af de Regjeringer, som fra 1852 til 1866 inklusive have søgt at indskrænke vor Forfatning, at befjære den Grundlov og den Frihed, som Kong Frederik den 7de har givet Folket. Dette hælder jeg, og Ingen skal komme og sige til os, at den parlamentariske Udvillings Spire er kvalt af os, og allermindst er denne Beskyldning berettiget fra den Side, som i allerhøjeste Grad har lagt Baand paa vor konstitutionelle Frihed her i Danmark. Og, mine Herrer, derfor er det, at denne Strid dreier sig om en Systemforandring; men det er ikke os, som vil gjøre denne Systemforandring, det er Regjeringen, og den Systemforandring, som den vil indføre, er, at den i Stedet for den Forfatning, som vi have, vil sætte en anden. Der er i denne Forhandling flere Gange brugt europæiske Udtryk; jeg vil tillade mig at betegne Forandringerne saaledes, at den nuværende Regjering vil sætte det personlige Regi- mente i Stedet for den konstitutionelle Regjerings- form. Det nuværende Ministerium har ved sine Tilbøieligheder og ved sin Fortid — jeg taler navnlig her, om jeg maa bruge det Udtryk, om dets politiske Ministers Fortid — og ved den Maade, hvorpaa det er optraadt i den Tid, hvori det har siddet ved Roret, i Bifæligheden været Repræsentant for dette nye System her i Landet. Og hvorledes er dette Ministerium dannet? Der er fra flere Sider under denne lange Forhandling blevet fremhævet, at her i Landet ere Minister- kisterne foregaaede uden Indvirkning fra Repræsentationens Side. Dette er fuldkommen sandt. Der kan ansøres flere Exempler paa, at Ministerier ere gaaede af og traadte til, uden at Repræsentation- en har haft Indvirkning derpaa; men, hvad der her er sket ved dette Ministeriums Tilblivelse, er ikke sket ved noget andet, nemlig at det er sket til Trods for, mod Repræsentationens tydelig udtalte Stenning og Billie. Det er dette, som er sket ved det nuværende Ministeriums Tilblivelse. Dets Forgænger traadte tilbage, begrundet paa en Afstemning i Folkethinget, som tydelig tilkjendegav den Retning, i hvilken Folkethingets Flertals Mening gik; men det Ministerium, som overtog Pladsen efter det forrige, udgik ubeløkkende fra Modstandere af den Retning, hvortil Folkethingets Flertal sluttede sig, dette er altsaa Noget, som vi ikke have noget tilsvarende Exempel til i vor konstitutionelle Historie, og denne Oprindelse er det nuværende Ministerium blevet tro. Jeg tror, at dette vil blive tydeligere, naar man sammenligner det nuværende Ministe- riums konstitutionelle Færd med dets Forgængers.

Jeg kan ikke mistænkes for at være en særlig Be- undrer af Ministeriet Frijs; men paa den anden Side kan jeg lige saa vist som Nogen hverken negte eller fragaa, at Ministeriet Frijs, ligesom det i sin Oprindelse var konstitutionelt, saaledes var dets Færd ogsaa konstitutionelt, og det i mere end een Henseende. Vi have set de tydeligste Exem- pler derpaa. Naar nemlig Ministeriet havde taget sig af og ført frem en vigtig Sag, en Sag som havde en større Betydning, da gjorde ikke blot det enkelte Medlem, som havde indbragt denne Sag, men hele Ministeriet den til et Kabinetsspørgsmaal. Dette skete ved mere end een Leilighed. Det skete ved Valgmenighedsloven; der skete noget lignende ved Indkomstkattelagen i 1868—69, da man i det andet Thing forsøgte at styrte den daværende Finansminister paa Grund af, at han havde taget Indkomstkatteloven tilbage i Folkethinget; men hele Ministeriet traadte i Stranken med ham og for ham; og under saadanne Omstændigheder pre- lede det Angreb af, som blev ledet af den nuvæ- rende ærede Finansminister, da det daværende Ministeriums Standsfæller ikke vilde gaa med der- til. Vi saae det Samme paa den tydeligste Maade ved den sidste Sag, som vi havde til Behandling her i Folkethinget, vi saae, hvorledes Ministeriet Frijs gjorde denne Sag til et Kabinetsspørgsmaal for sig; det var en Sag, som en Enkelt af dets Medlemmer havde ført frem. Der er to Sider af denne Færd, som vi maa lægge Mærke til, nemlig for det Første, at de gjorde disse vigtige Sager til Kabinetsspørgsmaal, det vil sige, at de sagde til Repræsentationen: I saadanne Sager kunne vi ikke være i Modstrid med Eder, vi kunne ikke arbejde sammen, naar vi ikke kunne blive enige i den Slags Sager. Dette er den ene Side af Sagen; den anden Side er den, at hele Ministe- riet gik af. Tillad mig i Modsetning dertil at fremhæve, hvorledes det nuværende Ministerium har haaret sig ad. Den ene vigtige Sag efter den anden har Ministeriet ført frem, Sager af langt større Betydning end nogen af dem, som jeg nys har nævnt, der vare Kabinetsspørgsmaal for Ministeriet Frijs, den store Række Sager, af hvilke vi have optaget nogle under en anden Form, og andre ligge hen og aldrig ere komne videre, disse Sager lod Ministeriet den enkelte Minister gaa i Hden for; han forsøgte at føre dem igjen- nem. Nu! sagde han, kunne vi ikke blive enige om Sagerne, saa lade vi være. Jeg hører rigtignok, at Folkethinget sætter stor Pris paa at faae denne Sag ordnet, men naar det ikke vil, som jeg vil, bliver der ikke noget af den, saa lader jeg den ligge. Selv om det var en saa tilfyneladende ringe Forskjel som den, der stille Kirkeministeren og Folkethinget i Præstestømningsloven, gjorde den ærede Kirkeminister dog ikke noget Forsøg paa at faae denne Sag bragt til en Udjevning, hverken i den første Samling eller i nogen følgende, idet han selv stemte mod Loven i den første Samling